

Μητρ.Καστορίας: “Η γνησιότητα της πίστεως φαίνεται την ώρα της δοκιμασίας”

[Μητροπολιτικό Έργο](#) / [Ι.Μ. Καστορίας](#)

Μητροπολίτου Καστορίας Σεραφείμ

Ερμηνεύοντας ο Βασίλειος Επίσκοπος Σελευκείας την τόσο συγκινητική περικοπή της Χαναναίας και εγκωμιάζοντας αυτήν τη γυναίκα με το δράμα που κουβαλούσε στους ώμους της, όπως μας την παρουσιάζει ο Ευαγγελιστής Ματθαίος, λέγει τα εξής: « Ω πίστις! ω σύνεσις! ω ευλάβεια Χαναναίας! Τι κάνει λοιπόν ο Σωτήρ; Αποκαλύπτει τι έκρυβε η σιωπή: «Ω γύναι, μεγάλη σου η πίστις’’! Γι’ αυτό ανέβαλα την χάρη, για να δείξω την πίστη σου. Δεν σιωπούσα ως απάνθρωπος, αλλά ανέβαλα ως προγνώστης· περίμενα να φανεί όλη σου η πίστη. Ήθελα να διδαχθούν

οι παρόντες τι μαργαρίτης εκρύπτετο σε γυναίκα Χαναναία. Σου ανοίγω όλο το τραπέζι της θεραπείας και σου χαρίζω όχι σαν σε κυνάριο τα ψίχουλα, αλλά ως θυγατέρα τον άρτον. Εσύ μεν ενίκησες με την πίστη σου τους Ιουδαίους· εγώ δε με την δωρεά το αίτημά σου. “Γενηθήτω σοι ως θέλεις”. Γίνε εσύ ιατρός της κόρης σου· μέσα σου έχεις της θεραπείας το φάρμακο. Βάδιζε νικήτρια κατά των Ιουδαίων και του δαίμονος. Λάβε το έπαθλο της πίστεως την θεραπεία της φύσεως»¹.

Η Χαναναία, λοιπόν, γίνεται σήμερα σε όλους μας διδάσκαλος στο μεγάλο γεγονός της πίστεως, αφού διέθετε πρώτον, καθαρότητα πίστεως. Ήταν ειδωλολάτρης. Είχε όμως μέσα της τα σπέρματα της πίστεως στον αληθινό Θεό και στον Υιό Του τον Μονογενή, ο Οποίος ήλθε στον κόσμο για να σώσει το γένος των ανθρώπων. Γι’ αυτό Τον ονομάζει Κύριο και Υιό Δαβίδ. Πίστευε ότι ήταν ο Παντοδύναμος, ο Οποίος μπορούσε να θεραπεύσει τη θυγατέρα της, αλλά και ο Πολυεύσπλαχνος, ο Οποίος δεν ήταν δυνατόν να απορρίψει το αίτημά της. Έτσι η πίστη αυτής της γυναικός εκφραζόταν σαν μία ακλόνητη πεποίθηση, όχι μόνο στη δύναμη, αλλά στην αγαθότητα και τη φιλανθρωπία του Σωτήρος.

Και προκειμένου να στεφανώσει αυτήν ο Κύριος αναβάλλει στην αρχή τη θεραπεία της θυγατρός της. «Διά γαρ τούτο ανεβάλλετο, ίνα τούτο αναβοήση το ρήμα, ίνα στεφανώσει την γυναίκα»². Και ο ερμηνευτής της ευαγγελικής αυτής περικοπής Ευθύμιος Ζιγαβηνός θα προσθέσει : «Γι’ αυτό και ανέβαλε τη θεραπεία ο Χριστός ... για να δείξει με αυτά (την πίστη, την ταπείνωση και τη σύνεση) τη φιλοσοφία της γυναίκας, ... και βλέποντας αυτά οι Απόστολοι να πάρουν θάρρος όταν αργότερα αποσταλούν στα έθνη. Διδασκόμαστε εδώ πώς ο Θεός επιθυμεί μάλλον εμείς να ικετεύουμε για τον εαυτό μας. Γιατί οι μαθητές είχαν περισσότερη παρρησία, όμως η γυναίκα επέδειξε πολλή καρτερία. Και πράγματι, μεγάλα μπορεί να κατορθώσει η επιμονή στην παράκληση»³.

Δεύτερον. Αποτέλεσμα της καθαρότητος της πίστεως της Χαναναίας ήταν και η σταθερότητα. Η σιωπή και η αρχική απόρριψη του Χριστού δεν την κλονίζουν ούτε την οδηγούν στην ολιγοψυχία. Δεν εγκαταλείπει τον αγώνα ούτε λυγίζει μπροστά στη φαινομενική δυσκολία. Η πίστη της είναι τόσο βαθιά ριζωμένη ώστε να την χαρακτηρίζει η σταθερότητα απέναντι στο πρόσωπο του ευεργέτου Χριστού. «Η μεν βοά μεγάλα, τον ενδομυχούντα της καρδίας πόνον ενδεικνυμένη, αυτός δε σιγά παντελώς, αναμένων άπασαν φανερωθήναι την πίστιν, και ταπείνωσιν, και σύνεσιν αυτής»⁴.

Έτσι η γνησιότητα της πίστεως φαίνεται την ώρα της δοκιμασίας με τη σταθερότητα που δείχνουμε έχοντας εμπιστοσύνη στην πρόνοια του Θεού. Άλλωστε, γι’ αυτό επιτρέπει ο αγαθός Θεός τους πειρασμούς και τις δυσκολίες,

καθώς, και στον καιρό μας, τις αθεϊστικές ιδέες και ιδεολογίες και μωρές φιλοσοφίες που ακούγονται, προκειμένου να εξασκούμε την πίστη μας, την οποία πρέπει να χαρακτηρίζει η σταθερότητα στη θεότητα του Χριστού.

Γι' αυτό γεμάτος θαυμασμό ο πολύπαθος Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος θα προσθέσει : «Είναι μεγάλο αγαθό η πίστη, μεγάλο, και γίνεται κίνητρο για πολλά αγαθά... Είναι μεγάλο αγαθό η πίστη, όταν όμως είναι καρπός θερμής διαθέσεως, πολλής αγάπης και φλογερής ψυχής. Αυτή μας αναδεικνύει φιλοσόφους, αυτή σκεπάζει την ανθρώπινη αναξιότητα και, αφού εγκαταλείψει τα ανθρώπινα φρονήματα, φιλοσοφεί για τις ουράνιες αλήθειες, ή καλύτερα εκείνο που η ανθρώπινη σοφία δεν μπορεί να εννοήσει. ... Αυτό η πίστη από τη φύση της το συλλαμβάνει και το κατορθώνει με το παραπάνω»⁵.

Τρίτον. Το επιστέγασμα όμως όλων των χαρακτηριστικών της θεαρέστου πίστεως αυτής της γυναικός, είναι κυρίως η θερμότητα. Μας παρουσιάζει το γεγονός της πίστεως όχι σαν μία ψυχρή αποδοχή ορθών συλλογισμών, ούτε ακόμη ως αποτέλεσμα του νου και διεργασία της λογικής, αλλά στροφή της ψυχής προς τον Θεό, επικοινωνία με τον Θεό, καθώς και η ζωντανή παρουσία Του μέσα στο χώρο της καρδιάς. Άλλωστε η πίστη δεν είναι ανυπόστατη, αλλά έχει υπόσταση. Και υπόσταση είναι ο ίδιος ο Χριστός.

Έτσι, οι εκφράσεις της Χαναναίας γυναικός «ελέησόν με Κύριε» και «Κύριε βοήθει μοι» φανερώνουν αυτήν την εγκάρδια και θερμή πίστη. Δεν πίστευε θεωρητικά, ούτε από υπολογισμούς ή ανάγκη, αλλά με όλη τη διάθεση της ψυχής της. Πόσο συγκλονιστικός είναι στο σημείο αυτό ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, που θεωρεί την πίστη ασυναγώνιστη («Ουδέν πίστεως δυνατότερον»⁶), παντοδύναμη («ούτε δυσκολία πραγμάτων, ούτε έτερόν τι των ανθρωπίνων, ικανόν κώλυμα ημίν γενέσθαι»⁷) , και είναι συγχρόνως στήριγμα και λιμάνι ασφαλείας⁸.

«Μη λοιπόν φροντίσης με αγωνία για τα δικά σου θέματα, αλλά άφησέ τα στον Θεό. Γιατί αν φροντίσης εσύ, φροντίζεις σαν άνθρωπος. Αν όμως προνοήση ο Θεός, προνοεί σαν Θεός ... Λοιπόν για να πάνε καλά τα θέματά σου και να απαλλαγείς από κάθε αγωνιώδη φροντίδα, φρόντισε για τα πνευματικά και περιφρόνησε τα βιωτικά. Γιατί έτσι και τη γη θα επιτύχεις μαζί με τον ουρανό και τα μελλοντικά αγαθά θα κερδίσεις»⁹.

Αυτή η πίστη αυτής της γυναικός η καθαρή, η σταθερή και η θερμή, θα πρέπει να αποτελεί τον σύντροφό μας στη θάλασσα της παρούσης ζωής. Με αυτή θα αντιμετωπίσουμε τις δυσκολίες, τις οποίες η αγάπη του Θεού θα επιτρέπει. Με αυτή θα φθάσουμε στον εύδιο λιμένα της σωτηρίας, που είναι η Βασιλεία των Ουρανών.

Αυτήν, ας παρακαλέσουμε, να μας χαρίσει ο Θεός, σύμφωνα με την ικεσία των Μαθητών του Χριστού «πρόσθες ἡμῖν πίστιν»¹⁰, με τις πολλές πρεσβείες της Υπεραγίας Θεοτόκου και πάντων των Αγίων. Αμήν.

Παραπομπές:

1. Βασίλειος Επίσκοπος Σελευκείας, Λόγος εις την Χαναanaίαν, Πατερικόν Κυριακοδρόμιον, Ιερὸν Κελλίον Αγίου Νικολάου Μπουραζέρη, εκδ. γ', Ἅγιον Ὅρος 2010, σελ.299.
2. Ἅγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, Υπόμνημα εις το κατά Ματθαῖον ευαγγέλιον, Ομιλία ΝΒ', κεφ. 2, ΕΠΕ 11,414.
3. Ευθύμιος Ζιγαβηνός, Το κατά Ματθαῖον Ευαγγέλιον, κεφ. κθ', ΡΓ 129,453.
4. ο.π., 452.
5. Ἅγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, Υπόμνημα εις το κατά Ιωάννην ευαγγέλιον, Ομιλία ΞΓ', κεφ. 1, ΕΠΕ 14,212-214.
6. Του ιδίου, Ομιλία Β', Εις την πίστιν της Ἄννης και εις την φιλοσοφίαν, κεφ. 1, ΕΠΕ 8Α,40.
7. Του ιδίου, Υπόμνημα εις την Γένεσιν, Ομιλία ΜΕ', κεφ. 6 ΕΠΕ 4,152-154.
8. Του ιδίου, Ομιλία εις το αποστολικόν ρητόν το λέγον «τούτο δε γινώσκετε, ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ἔσονται καίροί χαλεποί», κεφ. 2, ΕΠΕ 27,614.
9. Του ιδίου, Υπόμνημα εις το κατά Ματθαῖον ευαγγέλιον, Ομιλία ΞΗ', κεφ. 5, ΕΠΕ 11Α,399.
10. Λουκ. 17,5.